

[1]

**Buổi học cuối năm -
Người đàn ông lạ mặt -
Mối hoài nghi của Tuấn đen**

Trong đời học trò, thú vị nhất là buổi học cuối năm. Ngày đó, từ cô chăm cho đến cậu lười, từ người đứng đầu lớp cho tới kẻ đội sổ, tuốt tuột, đều chẳng còn bận tâm gì đến sách vở, bút mực. Giã từ một năm học với những đêm đỏ mắt học bài, giã từ bảng đen và phấn trắng với những giờ bị thầy cô quay đến chóng mặt trên bục giảng, giã từ cả những giờ kiểm tra căng óc và thót tim... Mùa hè với hoa phượng đỏ rực và nhạc ve dóng dả đang đợi ngoài kia rồi.

Với Tuấn đen, buổi học cuối năm này lại càng có ý nghĩa. Suốt cả tuần qua, nó lo ngay ngáy phải thi lại hai môn văn và toán. Hai môn học chủ chốt này, không hiểu vì sao, cứ như hai vị hung thần ám ảnh suốt từ khi nó đến tuổi cấp sách đi học. Không biết bao nhiêu lần mẹ nó đã than vãn: “Mẹ đến khổ vì con. Mang tiếng là cô giáo mà con trai thì năm nào cũng phải thi lại, không văn thì toán.”

Vậy mà năm nay, trong buổi học cuối cùng này, mọi điều lo lắng, bi quan của Tuấn đen đã được giải tỏa.

Tim cậu ta như ngừng đập khi cô giáo Huyền chợt nhắc đến tên Nguyễn Đăng Tuấn:

- Do phần đầu nỗ lực trong hai tháng vừa qua, bạn Tuấn đã tiến bộ vượt bậc. Từ điểm sơ kết học kì một hai môn văn, toán là 4,4 và 4,7, Nguyễn Đăng Tuấn đã vượt lên đạt điểm tổng kết cả năm hai môn học này là 5,1 và 5,0, được lên thẳng lớp chín. Cùng với mười hai bạn trong lớp được nhà trường khen thưởng học sinh giỏi và học sinh tiên tiến, Nguyễn Đăng Tuấn sẽ được cô trao riêng một phần thưởng...

- Hoan hô Tuấn đen, vận động viên số mười ba đoạt giải thưởng về đạo đức thi đấu. - Thăng Quang lém chọt hét toáng lên rồi đứng dậy vỗ tay bôm bốp. Cả lớp cùng rộ lên những tràng vỗ tay hưởng ứng.

- Hoan hô số mười ba, vua nghịch. Hoan hô Tuấn đen...

Mặt Tuấn ta đỏ như đồng hun. Nó vã cả mồ hôi vì sung sướng. Vậy là sau một năm học tháng nào cũng đứng đầu lớp từ dưới lên, nó đã giành được thắng lợi quyết định trong những ngày nước rút cuối năm. Có thể chứ, ai bảo nó không thể trở thành học sinh giỏi được? Chỉ một tháng dồn sức ôn thi, đã vượt xa khối đứa. Sang năm nó sẽ học cho biết tay...

Đang bay bổng với những ý nghĩ có phần ngông nghênh và tự phụ của mình, tim Tuấn đen bỗng đập thình thịch

như trống trận khi cô giáo Huyền chợt nghiêm trang nhìn cả lớp và nói:

- Phần thưởng và giấy khen của nhà trường, các em học sinh giỏi và học sinh tiên tiến sẽ được nhận trong buổi lễ tổng kết năm học sắp tới. Còn Nguyễn Đăng Tuấn, đây là phần thưởng của cô cho em trong buổi học cuối cùng này. Mời Nguyễn Đăng Tuấn lên đây.

Chao ơi, có lẽ sau này, trong suốt cuộc đời của Tuấn đen, sẽ chẳng bao giờ nó có những giây sung sướng như bây giờ. Bởi nó, một thằng ham chơi, nghịch ngợm, thích những cuộc phiêu lưu, đã bao giờ được khen ngợi và nhận một phần thưởng nào về thành tích học tập đâu. Ở lớp, ở trường, ở nhà, các thầy cô và bạn bè, và cả mẹ nó nữa, lúc nào cũng chê bai, chế giễu nó. Cả thằng Đạt, em trai nó, nhóc con mà cũng coi thường nó ra mặt. Ấy mà chỉ riêng cô giáo Huyền là hiểu nó, đánh giá đúng khả năng của nó. Tất cả 46 cặp mắt đều đổ dồn vào Tuấn, những ánh mắt khích lệ, chia vui và có cả những ánh mắt ghen tị. Và đây, phần thưởng của cô giáo Huyền: một chiếc bút máy Hồng Hà màu đỏ chói, một quyển sổ bìa cứng màu xanh da trời, và một chồng dày toàn những cuốn truyện nổi tiếng: *Hai vạn dặm dưới biển*, *Một mình vượt đại dương*, *Không gia đình*, *Bình minh đến sớm*, *Chú bé có tài mở khóa*. Chà chà, cả một tài sản đáng giá - Nhiều đứa trầm trồ rí tai nhau - Hè này Tuấn đen tha hồ mà đọc. Phần thưởng như thế mới đáng chứ. Con số 13 mà lại hóa độc đắc.

- Hãy nói điều gì với cả lớp đi em. - Cô giáo Huyền nói với Tuấn khi nó đã ôm vào lòng gói tặng phẩm và cứ đứng ngay đơ như phỗng.

Quả tình là Tuấn đang xúc động. Nó nhìn cô giáo và chợt nghĩ đến mẹ. Hẳn mẹ sẽ rất bất ngờ khi Tuấn mang gói phần thưởng này về nhà. Hôm nay mẹ cũng có giờ dạy cuối cùng ở lớp 4C, lớp mẹ chủ nhiệm. Giá ngay bây giờ mẹ đến đây chứng kiến cảnh con trai mẹ đang sung sướng và bối rối như thế nào? Rồi Tuấn nhớ đến bố Tú, nghĩ đến thằng Đạt. Bố Tú đang lao động ở Nga. Ngay tối nay, Tuấn sẽ cùng thằng Đạt viết thư báo tin vui cho bố. Tháng Tám này về nước, hẳn bố sẽ có thêm nhiều phần thưởng cho cả Tuấn và Đạt... Hai mắt Tuấn mờ đi. Nó khóc vì quá sung sướng.

* * *

Hỏi trống cuối cùng năm học ngân vang. Hàng trăm học sinh ủa ra từ các lớp học như bầy chim rời tổ.

Phải vất vả lắm Tuấn mới tách được đám bạn để về nhà. Chiếc cặp sách của nó trở nên to kỉnh và nặng trĩu. Nó muốn ôm ngay cái cặp tặng phẩm này về nhà để khoe với mẹ và thằng Đạt.

- Tuấn ơi, có ai muốn hỏi mày. - Đến gần đầu chợ, thằng Quang lém bồng chạy lộn trở lại nói với Tuấn.

Quả nhiên, một người đàn ông lạ mặt đội chiếc mũ phớt,

đeo cặp kính đen từ trong quán nước bà Sen béo đi ra. Anh ta trạc ngoài ba mươi, cao lớn, có bộ mặt to bè đỏ sần sùi như da gà chọi, một bộ râu ngạnh trê đen kịt. Để nhận ra hơn cả; trên người anh ta là một sợi dây chuyền vàng như chiếc dây thừng đeo quanh cổ, chiếc đồng hồ thủy quân lục chiến Mỹ to quá cỡ trên cổ tay mập mập và hai chiếc nhẫn vàng cỡ bự như hai cục vàng thỏi trên hai ngón tay múp míp.

Hình như người đàn ông này đã xuất hiện ở khu chợ mấy hôm nay. - Tuấn nhìn kĩ ông ta và thoáng nghĩ. - Không hiểu ông ta tìm gặp mình có việc gì?

- Chào cháu Tuấn. - Người đàn ông nhếch nụ cười làm thân và xòe tay ra. - Chúng ta hãy làm quen với nhau nào. Chú là Trần Nhật, phóng viên của tờ báo Ngôi Sao. Chú biết cháu vừa được lĩnh phần thưởng. Nào, cháu vào đây cho chú hỏi chuyện một chút.

Chà, phóng viên có khác. Thỉnh thật. Định cho mình lên báo chẳng? Ý nghĩ ấy khiến Tuấn đen nhìn người đàn ông lạ mặt có phần tin cậy hơn. Nó mạnh dạn đưa tay cho chú bắt, nhưng rồi nó lại rút vội tay lại.

- Nhưng mà cháu không có thời gian đâu. Cháu phải về, mẹ cháu đang đợi. Với lại, nếu chú muốn viết báo thì phải gặp cô giáo Huyền.

- Ô không sao. Chú đã nói chuyện với cô giáo và mẹ cháu rồi. Chú muốn gặp cháu một lát thôi. Nào, ta vào đây uống một chút gì nhé!

Quả là chú nhà báo hình như có thuật thôi miên. Mặc dù Tuấn rất nóng ruột về khoe ngay với mẹ và thằng Đạt, nhưng rồi nó vẫn ngoan ngoãn theo chú nhà báo vào chỗ chiếc bàn khuất nhìn ra phía hồ.

Bà Sen béo nhìn Tuấn mỉm cười, đặt trước mặt nó một chiếc cốc có đá, một lon cô ca cô la, kèm thêm một đĩa xoài và nho. Riêng chú nhà báo là hai lon bia.

- Đây là thẻ nhà báo của chú. Trước hết chú muốn chúng mình phải tin nhau, có thể mới chân thành, cởi mở với nhau được. - Người đàn ông đưa cho nó tấm thẻ nhà báo có tên Trần Nhật và địa chỉ của báo Ngôi Sao. Tuấn đọc kĩ cả hai mặt trước và sau. Nó nhìn Trần Nhật về như muốn thăm tra lại và thở phào yên tâm.

- Bác cháu cũng là nhà báo đấy.

- Ai vậy? Trong làng báo bọn chú biết nhau cả.

- Nhà văn Đào Vân. Công tác tại tuần báo Văn Học. Chú có biết không?

- Ô, ông này thì quá nổi tiếng. Chú rất thích đọc tiểu thuyết và phóng sự của ông ta.

- Bác Đào Vân là anh ruột của mẹ cháu đấy. - Mặt Tuấn hơi vênh lên. - Sau này lớn, cháu sẽ học bác Đào Vân, trở thành một nhà văn chuyên viết truyện trinh thám.

- Ái chà chà, mơ ước thật cao siêu. - Trần Nhật chun mũi cười và véo vào tai Tuấn đen. Riêng động tác này thì nó không thích. Có vẻ như sàm sỡ và chế giễu nó. Nhưng nó uống một tợp cô ca và cho qua.

Chú nhà báo có tên Trần Nhật hỏi chuyện quanh co Tuấn đen một hồi rồi bỗng kéo chiếc ghế lại gần nó.

- Này, uống một chút bia nhé. - Vừa nói chú ta vừa rót bia ông ọc vào chiếc cốc đã cạn hết cô ca của Tuấn. Tất nhiên là nó không từ chối. Bia Halida có khác, trưa đầu hè uống mát đến tận ruột.

- Do làm báo mà chuyển vào Sài Gòn vừa rồi chú gặp một người thân thiết của cháu. - Chú ta nói khi thằng Tuấn đã uống gần hết một cốc bia.

- Cháu chẳng có người thân nào ở Sài Gòn cả.

- Vậy mà có đấy. Rất thân thiết nữa kia. Hãy nghe chú nói đây. Có khi nào mẹ cháu nhắc đến một người tên là Bùi Mạnh Tảo chưa?

- Chưa. Mẹ cháu chưa bao giờ nhắc đến người đó.

Trần Nhật thở dài đánh thượt. Anh ta nhắc cặp kính đen ra lau. Đến lúc ấy thằng Tuấn mới nhận ra đôi mắt của anh ta. Một đôi mắt trắng dã và hơi lồi, nhưng ánh nhìn thì lại có vẻ u tối. Nó chợt nghĩ, ông này có vẻ đọc và viết nhiều nên đôi mắt mới như thế. Mãi sau này nó mới hiểu ra rằng đó chỉ là cảm giác bị đánh lừa.

- Nhưng chú tin, rồi một ngày nào đó mẹ cháu sẽ nói với cháu về con người này. - Trần Nhật nói tiếp. - Hôm nay chú chỉ kể qua với cháu một chút. Đây, cháu hãy xem ảnh của ông ta. Cố gắng nhận xét và phán đoán một chút nhé. Cháu hãy thử nhận biết xem giữa cháu và người trong ảnh này có nét gì giống nhau không?

Trần Nhật móc túi và đưa cho Tuấn một bức ảnh. Đó là tấm ảnh màu khổ 6x9 chụp một người đàn ông chừng bốn mươi tuổi. Ông ta có khuôn mặt dài, chiếc mũi cao và cằm hơi lẹm. Riêng đôi mắt dài nhỏ, có những đường rãnh rất sâu phía đuôi khiến đôi mắt như dài thêm và ẩn chứa một cái nhìn đầy mưu mô.

Thằng Tuấn nhìn kĩ bức ảnh và bất giác nó đưa một bàn tay lên cằm.

- Vậy là cháu có những nét rất giống người trong ảnh rồi đấy. - Trần Nhật bật cười láu lỉnh. - Chiếc cằm lẹm là một, khuôn mặt dài là hai, có đúng không?

- Nhưng điều đó nói lên cái gì? - Tuấn ta bỗng buột một câu rất là người lớn.

- Điều đó nói rằng cháu và người trong ảnh này có cùng một huyết thống. Cháu hãy xem xét lại kĩ đi và thử so sánh với đứa em trai của cháu tức là thằng Đạt... - Người đàn ông buông lửng giữa chừng và tiếp tục rót bia, tu ừng ực. Tuấn để ý đây đã là lon bia thứ sáu. Càng uống mặt anh ta càng tái đi và giọng nói lại càng điềm tĩnh, khúc chiết.

- Thế này nhé, Tuấn ạ. - Anh ta kéo ghế gần Tuấn thêm chút nữa, giọng nói chột nhỏ lại. - Ông Bùi Mạnh Tảo trong ảnh này muốn nhờ chú đến gặp cháu và tặng ảnh cho cháu. Ông Tảo hiện là giám đốc Công ty Bubanhaô, một công ty lớn có trụ sở tại 37 phố Triệu Trinh Nương, quận I, thành phố Hồ Chí Minh. Cháu có thể gặp ông Tảo theo địa chỉ này, hoặc tìm đến chỗ chú, Trần Nhật, số nhà 86E phố Cửa Tiền, Hà Nội.

- Nhưng gặp để làm gì cơ chứ? - Tuấn đen trở mắt nhìn Trần Nhật.

Trần Nhật nốc cạn ly bia rồi chùi mép, thông thả nói:

- Bởi vì chính ông Bùi Mạnh Tảo mới là bố đẻ của cháu.

- Không đúng. Chú nói bậy. - Đôi mắt thằng Tuấn bỗng vẫn lên, nhìn Trần Nhật trừng trừng.

- Đùng nổi nóng thế cháu. - Trần Nhật nhoẻn miệng cười, đưa bàn tay nhơn nhớp mồ hôi xoa lên bàn tay Tuấn, khiến nó có cảm giác như đang bị những con rắn trườn trên da mình. Nó rụt cổ và tay lại như một phản xạ tự vệ.

- Cháu hãy tin ở chú và hãy về hỏi mẹ. Cháu cầm lấy tấm ảnh này và địa chỉ của chú. Hãy suy nghĩ kĩ. Nếu cháu thấy chú nói đúng sự thực và có nguyện vọng tìm gặp người bố đích thực của cháu thì hãy đến gặp chú để chú đưa cháu vào Sài Gòn. Cháu hãy nhớ, cái ông Nguyễn Phương Tú không phải là bố đẻ của cháu đâu. Và tất nhiên, thằng Đạt chỉ là anh em cùng mẹ khác cha với cháu... Đây, hãy cầm lấy một ít tiền. Chú tặng cháu để cháu có điều kiện ra với chú.

Trần Nhật dúm vào tay Tuấn một xấp tiền hai ngàn đồng.

- Không. Tôi không bao giờ tin ông. - Thằng Tuấn bỗng hét lên và hất mạnh tay khiến cả xấp tiền bắn tung tóe ra bàn. Rồi nó vớ lấy cái cặp sách ôm chặt vào lòng, cầm đầu cắm cổ chạy một mạch về nhà.